

Περιεχόμενα

1. ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ

ΝΑΥΤΕΜΠΟΡΙΚΗ 23/09/2021 σελ.9

Δημογραφικές προοπτικές και δεξιότητες

Οι τεχνολογίες της Τέταρτης Βιομηχανικής Επανάστασης, ο πράσινος και ο ψηφιακός μετασχηματισμός της οικονομίας και οι νέες μορφές οργάνωσης της εργασίας, συνιστούν τάσεις που μεταβάλλουν σημαντικά τη ζήτηση για δεξιότητες. Παράλληλα όμως, σημαντικές αλλαγές συντελούνται και στην πλευρά της προσφοράς δεξιοτήτων, με σημαντικότερες τη συρρίκνωση και τη γήρανση του πληθυσμού. Τα επόμενα είκοσι χρόνια προβλέπεται ότι:

- Ο συνολικός πληθυσμός της Ελλάδας θα μειωθεί κατά 7,1%: από 10,7 εκατ. το 2021, σε 9,9 εκατ. το 2040.
- Το ποσοστό του πληθυσμού ηλικίας 15-64 ετών, που συνιστά τη βάση του εργατικού δυναμικού, ως προς τον συνολικό πληθυσμό θα μειωθεί από 63,2% (2021) σε 57,6% (2040).
- Η διάμεση ηλικία του πληθυσμού θα αυξηθεί από τα 45,5 στα 50,5 έτη.

Οι δυσοίωνες δημογραφικές προοπτικές της χώρας αναμένεται να έχουν δυσμενείς επιπτώσεις, τόσο σε οικονομικό όσο και σε κοινωνικό επίπεδο και η αντιμετώπισή τους προϋποθέτει την εφαρμογή πολιτικών σε πολλά και διαφορετικά πεδία. Πέραν των επιπτώσεων αυτών, οι δημογραφικές προοπτικές της χώρας αναμένεται να επηρεάσουν δυσμενώς την προσφορά εργασίας και δεξιοτήτων και κατ' επέκταση την παραγωγική ικανότητα της οικονομίας, καθώς:

- Η μειωμένη προσφορά εργασίας είναι πιθανόν να μην επαρκεί για την κάλυψη της αυξημένης ζήτησης για εργασία που προορίζεται για την αντικατάσταση των εργαζομένων, οι οποίοι αποσύρονται από το εργατικό δυναμικό λόγω συνταξιοδότησης, αλλά και για την κάλυψη των νέων, και πιθανώς πιο δυναμικών, θέσεων εργασίας που θα δημιουργηθούν στο μέλλον. Οι επιχειρήσεις προβλέπεται να αντιμετωπίζουν εντονότερες δυσκολίες στην κάλυψη των κενών θέ-

σεων εργασίας, ιδίως των τεχνικών επαγγελματιών, λαμβάνοντας υπόψη ότι η επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση δεν είναι ελκυστική.

▪ Το προσδόκιμο ζωής αναμένεται να αυξηθεί τα επόμενα είκοσι χρόνια από τα 79 στα 82,4 έτη για τους άντρες και από τα 84,3 στα 86,9 για τις γυναίκες. Επομένως, η περίοδος που το ανθρώπινο δυναμικό θα μπορούσε να παραμείνει οικονομικά ενεργό επιμηκύνεται, ενώ ο ωφέλιμος χρόνος ζωής των δεξιοτήτων συρρικνώνεται, καθώς απαξιώνονται ολοένα και γρηγορότερα από τις τεχνολογικές εξελίξεις.

▪ Η ανανέωση του αποθέματος δεξιοτήτων θα εξαρτάται, κυρίως, από την αναβάθμιση των δεξιοτήτων ή/και την επανακατάρτιση του υφιστάμενου ανθρώπινου δυναμικού, καθώς ολοένα και λιγότεροι νέοι με σύγχρονες δεξιότητες θα εισέρχονται στην αγορά εργασίας.

Όμως, η αναβάθμιση των δεξιοτήτων και η επανακατάρτιση του ανθρώπινου δυναμικού μεγαλύτερης ηλικίας είναι δυσκολότερη απ' ό,τι του ανθρώπινου δυναμικού μικρότερης ηλικίας.

Έτσι λοιπόν, στο μέλλον θα είναι ακόμη επιτακτικότερη η ανάγκη διαρκούς αναβάθμισης των δεξιοτήτων (upskilling) και επανακατάρτισης (reskilling) του ανθρώπινου δυναμικού. Αυτό προϋποθέτει την ουσιαστική αναβάθμιση του συστήματος διά βίου μάθησης, με την αξιοποίηση σύγχρονων τεχνολογιών (π.χ. τεχνολογίες επαυξη-

μένης πραγματικότητας) και μεθόδων μάθησης που ανταποκρίνονται στις ανάγκες του ανθρώπινου δυναμικού όλων των ηλικιών, και ιδίως των μεγαλύτερων. Όμως, η αποτελεσματικότητα του εν λόγω συστήματος εξαρτάται από την ικανότητα του ανθρώπινου δυναμικού να αποκτά νέες γνώσεις και δεξιότητες (learning to learn). Η ικανότητα αυτή πρέπει από σήμερα να αναπτύσσεται στο πλαίσιο του τυπικού εκπαιδευτικού συστήματος, καθώς σε αυτό φοιτά το ανθρώπινο δυναμικό του μέλλοντος. [SID:14662219]

* Ο Κυριάκος Φιλίνης είναι Policy analyst, ΣΕΒ

Του Κυριάκου Φιλίνη*

Οι δυσοίωνες δημογραφικές προοπτικές της χώρας αναμένεται να έχουν δυσμενείς επιπτώσεις, τόσο σε οικονομικό όσο και σε κοινωνικό επίπεδο και η αντιμετώπισή τους προϋποθέτει την εφαρμογή πολιτικών σε πολλά και διαφορετικά πεδία.